

Ankara Üniversitesi Kreiken Rasathanesi

***G Ö K B İ L İ M E D A V E T ***

7 Ağustos 2017, Parçalı Ay Tutulması Etkinliği

Ay tutulmaları, izlenmesi en keyif verici gök olaylarından biri olup ne yazık ki çok sık gözlenememektedir. Ay tutulması olayı, Ay'ın, Dünya'nın gölge konisi içinden geçmesi ile oluşmaktadır ki Ay'ın, bu tam veya yarıgölge konisinden geçerken, ne kadarının bu bölgeler içerisinde kaldığına bakılarak isimlendirilir. Eğer Ay'ın görünen diskinin tamamı Dünya'nın tam gölge konisi içinden geçiyorsa "tam Ay tutulması", yarıgölge konisi içinden geçiyorsa "penumbral Ay tutulması", Ay'ın bir kısmı tam gölge konisi içinde kalıyorsa ise de "parçalı Ay tutulması" olarak adlandırılırlar.

Ay ve Dünya'nın yörünge düzlemleri birbirleri ile çakışık olmadıklarından (aralarında 5 derece 9 dakikalık bir fark vardır) her kavuşum döneminde (29.5 gün) bir Ay tutulması gerçekleşmez. Bir Ay tutulmasının gerçekleşebilmesi için, düğümler doğrusu (Dünya ve Ay'ın yörünge düzlemlerinin arakesitini birleştiren doğru) Güneş'e yöneldiği anda, Ay'ın düğüm noktaları (Ay yörüngesinin düğümler doğrusu ile kesiştiği noktalar) üzerinde veya civarında olması gerekmektedir. Bu durum, Ay tutulmalarının seyrek gözlenen gök olayları olmasına neden olmaktadır. Örneğin bir önceki tam Ay tutulması 28 Eylül 2015 tarihinde gerçekleşmiş, bir sonraki tam tutulma ise 27 Temmuz 2018 tarihinde gerçekleşecektir.

7 Ağustos 2017 tarihinde gerçekleşecek olan "parçalı Ay tutulması" ülkemizden de izlenebilecek olup Ay, Türkiye Saati İle (TSİ) 20:23 sularında Dünya'nın tam gölge konisine girerek parçalı tutulma başlayacak, tutulma ortasına 21:20 civarında ulaşarak ve TSİ 22:18'de tutulma sona erecektir. Parçalı tutulma ortasında Ay'ın sadece küçük bir kısmı tam gölge konisi içerisinde kalacaktır.

Ankara Üniversitesi Kreiken Rasathanesi, bu özel gök olayını konu özel bir etkinlik düzenliyor. Saat 20:00'da başlayacak etkinlik saat 23:00'e kadar sürecek. Etkinlik boyunca Rasathane farklı tekniklerle gözlem yapmak üzere özel donanımlı üç teleskobuyla hizmet verecek. Ayrıca "Ay ve Güneş Tutulmaları" hakkında bilgi verici bir sunumda etkinlik programında yer alıyor.

Not: Rasathane'nin konumu nedeniyle şehir merkezinden daha soğuk olduğunu ve gözlemlerin açık havada yapılacağını hatırlatarak, katılımcıların yanlarına kalın giysilerini almalarını öneririz. Havanın kapalı olması durumunda içinde gözlemlerin bulunmadığı alternatif bir program takip edilecektir. Rasathane'de sıcak (çay-kahve) ve soğuk (meyve suyu) içecekler bulunmaktadır. Etkinliğimiz Ankara Üniversitesi personeli, personel yakınları ve öğrencileri için ücretsiz iken, diğer katılımcılardan yetişkinler için 5 TL, öğrenciler için 2.5 TL olmak üzere ücret alınmaktadır.

Detaylı bilgiye <http://rasathane.ankara.edu.tr> adresinden ulaşabilirsiniz!